

VOJSKOVALNA MOČ NEMŠKE VOJSKE

Komponente vojskovalne moči

Vsaka vojska ima vojskovalno moč, ki opredeljuje njeno sposobnost za vojskovanje. Gre za vrlino, s katero je mogoče premagati nasprotnika. Ko razpravljamo o vojskovalni moči, je treba poudariti, da pojem ne obsega samo fizične sestave enot in njihove oborožitve. Sestavljena je iz treh med seboj povezanih delov, in sicer iz konceptualne, moralne in fizične moči.¹

Besedila: Blaž Torkar in Miha Kuhar

KOMPONENTE VOJSKOVALNE MOČI (POVZETO PO VOJAŠKI DOKTRINI VELIKE BRITANIJE ADP OPERATIONS, 2010)

konceptualna komponenta	<ul style="list-style-type: none"> • razumevanje konflikta • doktrina • izobrazba, inovacije, izkušnje
moralna komponenta	<ul style="list-style-type: none"> • motivacija • vrednote • voditeljstvo in menedžment
fizična komponenta	<ul style="list-style-type: none"> • moštvo, oborožitev, oprema • usposabljanje, vzdržljivost • razvoj zmogljivosti

Vse tri komponente vojskovalne moči sestavljajo jedro, ki omogoča učinkovito organiziranje sil za bojevanje. V tem poglavju so opisani vplivi in razvoj komponent nemške vojske pred ter med prvo svetovno vojno, kar je neposredno vplivalo na delovanje in učinkovitost nemških enot, ki so se bojevale v 12. soški ofenzivi.

V prvi svetovni vojni so si bile na zahodni fronti tri vojskujoče strani Nemčija, Velika Britanija in Francija po organizacijski strukturi, oborožitvi ter doktrini precej podobne. V letih 1914–1916 so iskale nove doktrinarnе rešitve in začele razvijati koncepte predvsem na področju sodobne jurišne taktike, združenega bojevanja rodov in po globini gibljive obrambe. Nemška vojska je bila med temi državami prva, ki je izvedla tranzicijo na teh področjih. Britanci so sledili razvoju, Francozi pa nekoliko manj.² Vse tri države so imele rodove pehote, artilerije in konjenice. Pehotne divizije so štejele po 12.000 vojakov. Britanske divizije so imele trikotno strukturo, v kateri je imela vsaka divizija tri brigade in vsaka brigada štiri bataljone. Nemci in Francozi so imeli kvadratno strukturo, v kateri je imela vsaka divizija dve brigadi in vsaka brigada dva polka, vsak polk pa je štel po tri bataljone. Vse tri armade so imele ob začetku prve svetovne vojne v bataljonu po štiri čete. Te so štejele več kot 200 vojakov in so bile najmanjše enote, ki so lahko samostojno delovale.³ Ob tem je treba poudariti, da so bili Nemci in Francozi pri vzpostavljanju

organizacijske strukture enot zelo fleksibilni in so glede na naloge znotraj teh enot oblikovali tudi bojne skupine ter odrede.

KONCEPTUALNA KOMPONENTA

Konceptualna komponenta je idejna zasnova in rezultat miselnega procesa. Opredeljujejo jo načela vojskovanja, vojaške doktrine in razvoja vojaške teorije ter prakse. Načela in doktrina v kombinaciji z iniciativno ter ustvarjalnostjo sestavljajo intelektualno silo vojske. Pri tem je bistveno razumevanje konfliktov.⁴

Vse komponente vojskovalne moči so enako pomembne, vendar je dejstvo, da je konceptualna komponenta v prednostnem položaju, saj omogoča temelje in smernice za bojno delovanje. Središče konceptualne komponente je doktrina, ki temelji na razumevanju kompleksnosti vojaškega konflikta. Doktrina je podlaga za izobraževanje in usposabljanje. Poleg tega spodbuja k razmišljanju, pri čemer je pomembnejše vprašanje, kako razmišljati, in ne, kaj razmišljati.⁵

Nemci so bili že v 19. stoletju in prvi polovici 20. stoletja pozorni na razvoj doktrine in konceptualne komponente. Za boljše

razumevanje razvoja konceptov in doktrine nemške vojske med prvo svetovno vojno moramo proučiti obdobje konec 19. stoletja, ko je bil načelnik pruskega generalštaba feldmaršal Helmut von Moltke starejši. Leta 1866 je po pruski zmagi v vojni proti Avstrijcem ukazal pripraviti študije o prednostih in pomanjkljivostih pruske vojske ter izkušnjah iz vojne. Kot rezultat te študije so bila oblikovana Navodila za poveljnike višjih enot, 24. junij 1869 (Verordnungen für die höheren Truppenführer vom 24 Juni 1869). Na tem dokumentu temelji nemška vojaška teorija za operacije večjih enot, ki je veljala naslednjih sedemdeset let. Dokument je bil dopolnjen leta 1885 in ponovno tiskan z manjšimi spremembami leta 1910. Pomembno je vplival na nemška klasična vojaška navodila o vodenju enot iz leta 1933 (Truppenführung). Dokument je po mnenju strokovnjakov najpomembnejši za razumevanje nemške vojaške teorije.

V prvo svetovno vojno so tako britanska, francoska kot tudi nemška vojska vstopile nepripravljene predvsem na področju doktrin in konceptov. Po prvih spopadih so se frontne linije počasi ustalile in leta 1915 močno utrdile. Enote, ki so se utrdile v strelskih jarkih za žičnimi ovirami pod zaščito mitraljezov in artilerije, so povzročale enotam, ki so izvajale linearne frontalne napade, hude izgube. Vse tri države so želele rešiti preprost taktični problem – zavzeti nasprotnikove jarke brez nesprijemljivih izgub za napadalca. Leto 1915 je bilo za armade bolj ali manj izgubljeno in z veliko žrtvami, brez jasnega

